

Procedura głosowania Ruchu Wolnych Ludzi

Procedura opisuje wymagania systemowe dla systemu głosowania oraz przebieg procesu głosowania jako procesu. Procedura z założenia opisuje każdy możliwy przypadek głosowania i w tym sensie jest powtarzalna i standardowa (generyczna).

Procedura zaczyna obowiązywać w momencie jej przegłosowania. Zmiany w procedurze wymagają przedstawienia do głosowania tekstu jednolitego i poddania go głosowaniu.

I. Wymagania dla systemu głosowania

I.I. Wymagania bezpieczeństwa:

1. System ma bezsprzecznie identyfikować użytkownika (jednocześnie przeciwdziałając duplikacji).
2. System ma zapewnić zapisywanie wszelkich aktywności (historyzację) w obrębie głosowania oraz zapisywać ją w protokole z głosowania.
3. System ma pozwalać użytkownikowi na sprawdzenie oddanego głosu dla każdego głosowania, w którym brał udział.
4. System ma utworzyć i podpisać protokół z każdego głosowania wraz z kompletem informacji dodatkowych.
5. System ma w sposób ciągły dążyć do zwiększania poziomu bezpieczeństwa - aż do poziomu bezpieczeństwa identyfikacji użytkownika klasy podpisu kwalifikowanego. Dla działań użytkownika system ma zwiększać poziom bezpieczeństwa - aż do poziomu zapewnianego przez blockchain.
6. Minimalny poziom bezpieczeństwa w identyfikacji użytkownika - to zabezpieczenie dwuetapowe login/hasło oraz weryfikacja przez telefon/sms.
7. System ma udostępnić co najmniej 4 role w systemie:
 - a. użytkownika,
 - b. koordynatora,
 - c. członka KRK,
 - d. administratora.
8. System ma umożliwiać każdemu zarówno głosowanie jawne, jak i anonimowe.

I.II. Wymagania funkcjonalne:

System ma pozwalać na:

1. synchronizację bazy głosujących z bazą RWL,
2. logowanie z dowolnego urządzenia (komputer, tablet, telefon komórkowy),
3. przegląd aktywnych dla użytkownika głosowań oraz przegląd głosowań archiwalnych,
4. oddanie głosu w każdym aktywnym dla użytkownika głosowaniu,
5. podgląd raportu o swoich historycznych głosowaniach oraz raportach o zakończonych głosowaniach,

6. zgłoszenie propozycji głosowania przez każdego z użytkowników,
7. przegląd zgłoszonych propozycji głosowań innych użytkowników w celu poparcia jej,
8. zgłoszenie odwołania do każdego zakończonego głosowania,
9. zgłoszenie odwołania do każdego zakończonego zbierania poparcia dla propozycji głosowania.

DOSTĘPNOŚĆ FUNKCJI SYSTEMU GŁOSOWANIA PRZEDSTAWIONO W TABELI PONIŻEJ

Funkcje systemu	użytkownik	koordynator	członek KRK	administrator
1. Logowanie	X	X	X	X
2. Podgląd dostępnych aktywnych głosowań	X	X	X	X
3. Podgląd dostępnych aktywnych propozycji głosowania	X	X	X	X
4. Podgląd archiwalnych głosowań	X	X	X	X
5. Podgląd archiwalnych propozycji głosowania	X	X	X	X
6. Podgląd dostępnych raportów	X	X	X	X
7. Głosowanie w aktywnym głosowaniu	X	X	X	
8. Zgłaszanie propozycji głosowania	X	X	X	
9. Poparcie dla aktywnej propozycji głosowania	X	X	X	
10. Zgłoszenie odwołania do zakończonego głosowania	X	X	X	
11. Zgłoszenie odwołania do zakończonego zbierania poparcia dla propozycji głosowania	X	X	X	
12. Zgłoszenie propozycji głosowania, która po uzyskaniu poparcia przez 7 z 9 członków KRK zostaje uruchomione dla całego E-Parlamentu			X	
13. Uruchamianie głosowanie dla swojego sejmiku poprzez wpisanie propozycji głosowania dla swojego sejmiku, które automatycznie dostaje poparcie w momencie zapisania		X		

14. Przeglądanie raportów dotyczących bazy sejmiku (dane statystycznie i ilościowe o aktywności - nie osobowe)		X		
15. Rozpatrywanie odwołania dla zakończonego głosowania			X kwestie nie techniczne	X kwestie techniczne
16. Rozpatrywanie odwołania dla zakończonego zbierania poparcia dla propozycji głosowania			X kwestie nie techniczne	X kwestie techniczne
17. Zarządzanie bazą użytkowników				X
18. Dostęp do raportach o błędach				X

I.III. Wymagania raportowe:

1. Każda operacja w procesie musi podlegać stałemu zapisowi wszelkich aktywności (historyzacji).
2. Raporty w obrębie głosowania dzielą się na operacyjne i statystyczne:
 - a. Operacyjne - mają podawać informację o aktualnym stanie danego głosowania:
 - i. komplet informacji na wskazany moment w czasie dla danego głosowania o bazie głosujących, stanie oddanych głosów w podziale dziennym i godzinowym,
 - ii. komplet informacji na wskazany moment w czasie o zgłoszonych propozycjach głosowań,
 - iii. informację o stanie systemu do głosowania w podziale na konkretne głosowania,
 - iv. informacje o bazie głosujących,
 - v. informacje o bazie archiwalnych propozycji głosowań.
 - b. Statystyczne - mają podawać informację o:
 - i. komplecie informacji związanych z danym zakończonym głosowaniem,
 - ii. komplecie informacji o bazie głosujących na konkretny dzień.
3. Raporty o błędach obejmują:
 - a. raporty o błędach w danym głosowaniu.
 - b. raporty o błędach serwera,
 - c. raporty o problemach z bazą głosujących (logowanie, duplikacja itp.).

II. Przebieg procesu głosowania

FAZA 1 - Przygotowanie głosowania

1. Przygotowanie głosowania - proces rozpoczyna się zgłoszeniem propozycji referendum – która zawiera:
 - a. treść referendum,
 - b. listę możliwych odpowiedzi,

- c. informację o możliwej liczbie odpowiedzi,
 - d. informację o progu frekwencji dla propozycji głosowań w sejmiku (minimum 30% głosujących użytkowników) i – głosowań krajowych (minimum 15% głosujących użytkowników),
 - e. informację o czasie trwania głosowania,
 - f. wskazanie grupy użytkowników, jaka ma dostęp do danego głosowania (sejmik, kilka sejmików, e-parlament),
 - g. wskazanie wymaganego liczbowo poparcia wniosku o referendum (minimum 50% głosujących użytkowników) i – głosowań krajowych (minimum 30% głosujących użytkowników),
 - h. wskazanie czasu na zebranie poparcia (nie krócej niż miesiąc i nie dłużej niż 12 miesięcy),
 - i. uzasadnienie dla treści referendum:
 - i. powinno zawierać:
 - 1. uzasadnienie autora (2000 znaków),
 - 2. ewentualne analizy zespołu ekspertów wraz z uzasadnieniem skutków zarówno uchwalenia, jak i nieuchwalenia danej treści,
 - 3. załączniki w postaci linków,
 - ii. dostępne formy załączników:
 - 1. opis (2000 znaków),
 - 2. załączniki w postaci plików pdf,
 - 3. załączniki w postaci linków,
 - j. możliwość dopisywania argumentów i kontrargumentów przez biorących udział w udzieleniu poparcia w tej samej formie jak uzasadnienie,
 - k. określenie terminu i miejsca debaty publicznej dla tej propozycji/treści,
 - l. materiały dodatkowe – w tym również linki.
2. Weryfikacja propozycji:
- a. po uzupełnieniu całości informacji każda propozycja zostaje automatycznie dodana do listy zbierania poparcia,
 - b. czas potrzebny na zebranie poparcia zaczyna się liczyć automatycznie od momentu dodania przez autora danej propozycji do listy głosowań,
 - c. w wyznaczonym miejscu odbywa się debata publiczna nad propozycją głosowania,
 - d. po uzyskaniu wymaganego poparcia automatycznie uruchamiane jest głosowanie (patrz punkt Faza II punkt 1),
 - e. przy braku uzyskania dla propozycji głosowania wymaganego progu poparcia w wyznaczonym czasie, zostaje ona zapisana w archiwum jako propozycja, która nie uzyskała poparcia.
3. Procedura odwoławcza do procesu weryfikacji propozycji
- a. Każdy użytkownik może uruchomić procedurę odwoławczą jak wyżej przez:
 - i. wskazanie propozycji, jaka będzie podlegała odwołaniu,
 - ii. opis odwołania – opis powodów i ich uzasadnienie.
 - b. Każdy użytkownik może zobaczyć status odwołania do czasu jego rozstrzygnięcia.
 - c. Odwołanie jest rozpatrywane w ciągu 3 dni roboczych od jego zgłoszenia:
 - przez KRK, jeśli dotyczy kwestii formalnych lub merytorycznych lub
 - przez administratora, jeśli dotyczy kwestii technicznych (problemów z systemem głosowania).

Odwołanie uwzględnione skutkuje powtórzeniem procesu weryfikacji/sprawdzenia propozycji (głosowanie jest uruchamiane ponownie – od etapu FAZA 1 punkt 2 a)

- b. Odwołanie odrzucone skutkuje powstaniem protokołu z przeprowadzenia procesu weryfikacji danej propozycji wraz z zapisem odwołania, natomiast samą propozycję uznaje się za poddaną sprawdzeniu – po odrzuceniu wszystkich wniesionych odwołań.
 - c. Odwołanie po rozpatrzeniu zostaje wpisane do raportu i publikowane wraz z raportem z procesu przeprowadzenia weryfikacji propozycji.
4. Uruchomienie głosowania
- a. Głosowanie jest uruchamiane automatycznie – po uzyskaniu wymaganego poparcia w czasie wskazanym w propozycji głosowania – patrz FAZA 2 punkt 1.
5. Archiwizacja propozycji
- a. W przypadku nieuzyskania wymaganego poparcia przez propozycję głosowania we wskazanym czasie (zgodnie z zapisem w propozycji głosowania) propozycja jest archiwizowana i automatycznie jej status zmienia się na archiwalną.

FAZA 2 – Głosowanie

1. Uruchomienie głosowania
- a. Głosowanie jest uruchamiane automatycznie po uzyskaniu wymaganego poparcia w czasie wskazanym w propozycji.
 - b. System wysyła do wszystkich uprawnionych do głosowania użytkowników informację o rozpoczęciu głosowania, podając co najmniej następujące informacje: tytuł głosowania, czas głosowania oraz link do głosowania i linki do informacji.
 - c. System udostępnia możliwość oddania głosu uprawnionym użytkownikom jedynie w aktywnych głosowaniach.
 - d. System zapisuje każdy głos wraz z informacją o użytkowniku, dokonanym wyborze, czasie i szczegółach przeglądarki.
 - e. Głosowanie kończy się automatycznie w momencie zaistnienia jednej z sytuacji:
 - i. 100% oddanych głosów,
 - ii. zakończenie czasu wyznaczonego na głosowanie.
 - f. Po zakończeniu głosowania automatycznie następuje generacja raportu z przebiegu głosowania i jego udostępnienie użytkownikom.
2. Procedura odwoławcza
- a. Każdy użytkownik może uruchomić procedurę odwoławczą do zakończonego głosowania wprowadzając następujące dane:
 - i. wskazanie głosowania, jakie będzie podległo odwołaniu,
 - ii. opis odwołania – opis powodów i ich uzasadnienie.
 - b. Każdy użytkownik może zobaczyć status odwołania do czasu jego rozstrzygnięcia.
 - c. Odwołanie jest rozpatrywane w ciągu 3 dni roboczych od jego zgłoszenia :
 - przez KRK, jeśli dotyczy kwestii formalnych lub merytorycznych lub
 - przez administratora, jeśli dotyczy kwestii technicznych (problemów z systemem głosowania).

Odwołanie uwzględnione skutkuje powtórzeniem procesu głosowania (głosowanie jest uruchamiane ponownie – od etapu FAZA 2 punkt 1 b)

- d. Odwołanie odrzucone skutkuje powstaniem protokołu z przeprowadzenia procesu głosowania wraz z opisem odwołania; natomiast sam proces głosowania uznaje się za zakończony – po odrzuceniu wszystkich wniesionych odwołań.
 - e. Odwołanie po rozpatrzeniu zostaje wpisane do raportu i publikowane wraz z raportem z przeprowadzenia procesu głosowania.
3. Protokół z przeprowadzenia głosowania (wraz z ewentualnym zapisem odwołania)
 - a. System automatycznie tworzy raport z zakończonego głosowania (jeśli były odwołania, to łącznie z treścią odwołań oraz informacjami o ich rozpatrzeniu).

FAZA 3 – Po głosowaniu

1. Protokół z głosowania jest publikowany automatycznie po zakończeniu głosowania.
2. Archiwizacja przebiegu głosowania oraz protokołu z głosowania następuje automatycznie.

Słownik pojęć:

1. **Propozycja głosowania** – komplet informacji pozwalających na uruchomienie głosowania, który podlega zbieraniu poparcia.
2. **Zbieranie poparcia dla propozycji głosowania** – proces zbierania głosów poparcia w celu uruchomienia głosowania.
3. **Głosowanie** – podstawowy proces demokracji bezpośredniej pozwalający na wyrażenie woli każdemu członkowi społeczeństwa bezpośrednio przez wzięcie udziału w głosowaniu i oddanie głosu na wybrany przez siebie wariant.
4. **Odwołanie** – proces mający na celu zgłoszenie nieprawidłowości merytorycznej lub technicznej stosowany zarówno dla głosowania, jak i zbierania poparcia.
5. **Raport** – dokument generowany automatycznie przez system i podpisywany, zawierający podsumowanie procesu, jakiego raport dotyczy (np. szczegóły głosowania lub zbierania poparcia).
6. **Historyzacja** – proces zapisu każdej aktywności w procesie na potrzeby raportów.
7. **Archiwizacja** – zapisanie danych w bezpieczny sposób i utworzenie kopii raportów.
8. **Liczba głosujący użytkowników** – średnia z ostatnich trzech głosowań wszystkich członków RWL, którzy aktywnie oddali głos.